

Un gros ocellàs

Text > JOAQUIM PIJOAN

Flotar o morir, aquest és el «To be or not to be» del moment present, i ho és també com a punt de partida de la breu crònica de lector del llibre de Josep Domènech Ponsatí *El coeficient de flotabilitat*, que tinc entre les mans com un plat de pollastre amb escamarlans, o d'ànec amb peres; és a dir, com una lectura de les que no trobo gaire sovint, mal m'està dir-ho: és un gran àpat dels de festa major.

Fer una ressenya d'un poemari de Domènech Ponsatí, i fer-la jo, que no soc pas poeta, ni en sabré ser mai, i que l'única certesa que tinc és arriscar-me a no dir res de concret i alhora ser útil per a qui em llegeixi sense abans haver-se enfrontat a la prova del nou poètica que és, sense cap dubte, la lectura d'*El coeficient de flotabilitat*, és folia.

El repte és considerable. L'he acceptat, i ara no em puc ni em vull fer enrere. Escriuré des del meu particular exili interior, lluny de l'espai i el temps en què està inserit el poeta, i del llenguatge que destil·la, que és la joia de la corona de tot el poemari. És potser una temeritat, i també la faig meua i l'accepto, com tot el que acabaré fent per donar forma a una impressió ben subjectiva, de lector corrent, de diletant de la vida, en darrer terme.

Casas empra per descriure el mol·lusc marí esmentat al títol de l'obra, però, en realitat, sembla que descriu la novel·la, aquest entramat d'històries teixit amb un arsenal riquíssim de referències. Valguin les cigarretes Bisonte, els Airgamboys o un bust de Pèricles com a petita mostra del seu rigor, minucios i exhaustiu.

Més enllà de la infinitud d'esdeveniments relatats, que reclamen de l'autor un esforç tècnic considerable per enllaçar-los en una seqüència narrativa que no deixi mai al lector desorientat o entrapat (com passa quan el *sotabosc* és

Domènech Ponsatí és poeta en cos i ànima, poeta de l'esperit i la carn, tota la pell tatuada amb aquest immens misteri de les parles humanes. No dic res de nou als qui l'heu llegit, o el coneixeu poc o molt: no és un debutant, ni pretén ser la gran esperança blanca de la poètica nostrada, ni de res que s'hi assembli. Naturalitat i pregonesa, tot alhora. Qui hi busqui alguna romanalla carneriana, tan estesa encara avui en segons quines latituds, no la hi trobarà pas. Amb tota la precaució més cauta, diria que hi ha tot un elogi de la paraula, sense ser tampoc maragallia, o no ser-ho de forma mimètica i convencional. És un poeta que broda una melodia del nostre temps, aquest present bèl·lic i amb fosques nuvolades de tempesta perfecta i global. És, però, amb l'ús d'un lèxic ancestral i que només pot desgranar un *locus* ganxó com ell, que el poeta ens posa entre l'espasa i la paret, per més estetes llepafils que vulguem ser, i se'ns esmuny la semàntica de les paraules tan amorosament preservades.

És llavors que trobem la raó última del surar poètic, aquest viure per salvar-nos els mots i no ser engolits per la vil condemna a una via d'extinció, com sí que ho està, en via d'extinció, la minoria nacional.

massa atapeït i impedeix que el llegidor avanci), tota la novel·la està travessada per una reflexió soterrada sobre el destí, sobre la ineludible determinació de la nostra existència i sobre la nostra responsabilitat pel que fa als esdeveniments en què prenem part.

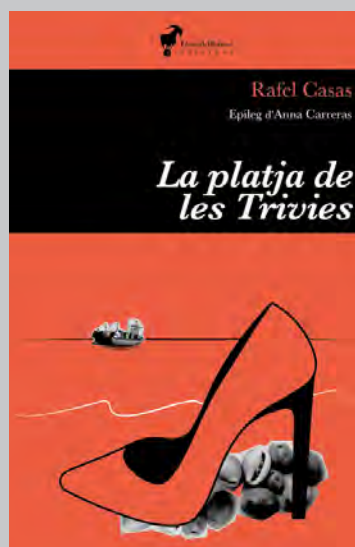
La platja de les Trivies és un enfilall de microhistòries plenes de successos espectaculars i corprenedors, que deixen empremta. I en l'aire, flotant, algunes preguntes... Som responsables del nostre destí? O ja està tot lligat i ben lligat? On és la resposta, potser en un dibuix d'en Pau?

DOMÈNECH PONSATÍ, Josep.
El coeficient de flotabilitat.
Girona: Llibres del Segle, 2023.
130 p.

Un *locus* empordanès, o dos: l'epíleg d'Adrià Pujol Cruells, l'altre *locus*, és la clau de volta perfecta per tancar amb el do de la síntesi la nua veritat del poeta. Aquests dos *locus* no es poden extingir fàcilment, reneixen, en un retorn etern, de les cendres i ens engalten els mots, l'ésser i el no-res.

Aquesta és, segons la meua manera de llegir *El coeficient de flotabilitat*, una gran virtut i lliçó del poeta Domènech Ponsatí, un esteta singular que, com «un gros ocellàs, amb el bec toca sardanes i amb la cua el contrabaix».

CASAS, Rafel. *La platja de les Trivies*. La Bisbal d'Empordà: LlunydelRamat, 2023. 202 p.